

โรคความดันโลหิตสูงในผู้สูงอายุ: เชนฆฆาตเจียบที่ควรรตระหนัก Hypertension in Elderly: Silence Killer Should be Aware

ณพพาทักร์ สันกร์พณ์, พย.ม. (การพยบาลผู้สูงอาย) *

Nippapath Sinsap, M.N.S. (Gerontological Nursing) *

จันวตร จันครา, พย.ม. (การพยบาลผู้สูงอาย) **

บุพพา เจิมัน, พย.บ. ***

Jinnawat Jankra, M.N.S. (Gerontological Nursing) **

Buppa Jaiman, B.N.S. ***

โรคความดันโลหิตสูง (hypertension) เป็นโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของทุกประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (World Health Organization: WHO, 2013) จากสถิติในประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงปี ค.ศ. 1999-2000 และ 2009-2010 พบว่าผู้สูงอายุที่มีภาวะความดันโลหิตสูงมีจำนวนเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 17.70 เป็นร้อยละ 21.20 และคาดว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า จะมีจำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะความดันโลหิตสูงเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 35-41 (Freid, Bernstein, & Bush, 2012) สำหรับในประเทศไทย จากรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยในปี พ.ศ. 2557 พบว่าผู้สูงอายุในช่วงอายุ 66-69 ปี เพศหญิงและเพศชายเป็นโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 47 และ 50 ตามลำดับ ในช่วงอายุ 70-79 ปี เพศหญิงและเพศชายเป็นโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 53 และ 60 ตามลำดับ และอายุตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป เพศหญิงและเพศชายเป็นโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 59 และ 69 ตามลำดับ โดยอัตราการตายของโรคความดันโลหิตสูงในผู้สูงอายุต่อประชากรแสนคนในช่วงปี พ.ศ. 2552-2554 เท่ากับ 3.62, 3.89 และ 5.79 ตามลำดับ (สำนักโรคไม่ติดต่อกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2555) จะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงมีจำนวนมาก โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามอายุที่มากขึ้น เนื่องจากเมื่อนุคคลมี

อายุมากขึ้น ความเสื่อมถอยของหลอดเลือดจะเพิ่มขึ้น โรคความดันโลหิตสูงเป็นโรคที่ส่งผลให้เกิดความผิดปกติต่ออวัยวะต่าง ๆ หลายระบบในร่างกาย ผู้ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงเรื้อรังที่ไม่สามารถควบคุมความดันโลหิตให้อยู่ในระดับปกติได้อย่างต่อเนื่อง มักเกิดภาวะแทรกซ้อนต่ออวัยวะสำคัญ เช่น หัวใจ หลอดเลือด ตา ไต สมอ ซึ่งเป็นภาวะแทรกซ้อนที่อันตรายอย่างยิ่ง (Weber et al., 2013) รวมถึงภาวะทั้งด้านการดูแลและด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งบุคลากรทางสุขภาพควรให้ความสำคัญกับการเกิดภาวะความดันโลหิตสูง การป้องกัน และการรักษา เพื่อที่จะสามารถชะลอการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ บทความวิชาการนี้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงในผู้สูงอายุ โดยเนื้อหาของบทความกล่าวถึงความหมาย สาเหตุ ผลกระทบ การรักษา และการป้องกันโรคความดันโลหิตสูงในผู้สูงอายุ

ความหมายของโรคความดันโลหิตสูงในผู้สูงอายุ

จากคำนิยามตามรายงานฉบับที่ 7 ของคณะกรรมการร่วมแห่งชาติ ด้านการป้องกัน การค้นหา การประเมินผล และการรักษาภาวะความดันโลหิตสูง (The seventh report of the Joint National Committee on Prevention, Detection, Evaluation, and Treatment of High

* พยบาลวิชาชีพชำนาญการ ภาควิชาการพยบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอาย วิทยาลัยพยบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

** พยบาลวิชาชีพปฏิบัติการ ภาควิชาการพยบาลสูติศาสตร์ วิทยาลัยพยบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

*** พยบาลวิชาชีพปฏิบัติการ ภาควิชาการพยบาลจิตเวช วิทยาลัยพยบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์